

Projekt

z dnia 22 grudnia 2016 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W SĘDZISZOWIE**

z dnia 28 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 179 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, zwany w dalszej części uchwały Programem, określający obowiązki gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

§ 2. Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywracanie zdolności do ich prawidłowego funkcjonowania poprzez:

- a) diagnozowanie i analizę problemów w środowiskach rodzinnych,
- b) poprawę jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- c) zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych,
- d) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących,
- e) umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

§ 3. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Sędziszów, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

§ 4. Gminny Program jest zgodny i uzupełniany realizacją zadań gminy wynikających z:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- d) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- e) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- f) Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziszów na lata 2016-2022.

Rozdział 2.

Diagnoza środowiska i występujących problemów

§ 5. Wstęp do zagadnienia.

1. Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otoczy je miłością, zapewni poczucie bezpieczeństwa i zaspokoi jego potrzeby.

2. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcji w rodzinie, nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań; role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W takiej rodzinie dobro dziecka jest zagrożone, dlatego dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

3. Obowiązkiem gminy jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych.

4. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań, mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

5. Skuteczna ochrona dzieci i udzielanie pomocy rodzinom może być osiągnięte we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

6. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

§ 6. Szczegółowa diagnoza stanu na terenie gminy.

1. Gmina Sędziszów jest gminą miejsko-wiejską. Na terenie miasta i gminy funkcjonują niżej wymienione placówki szkolno-opiekuńcze:

- 1) Przedszkole Samorządowe w Sędziszowie;
- 2) 4 punkty przedszkolne (Krzcięcice, Pawłowice, Tarnawa i Mstyczów);
- 3) 6 szkół podstawowych:
  - SP Nr 1 w Sędziszowie,
  - SP Nr 2 w Sędziszowie,
  - SP w Krzcięcicach,
  - SP w Pawłowicach,
  - SP w Tarnawie,
  - Niepubliczna SP w Mstyczowie;
- 4) 2 gimnazja:
  - w Boleścicach,
  - w Sędziszowie;
- 5) Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie.

2. Ponadto, na terenie gminy funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez powiat jędrzejowski i są to:

- 1) Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Krzelowie,
- 2) Gimnazjum w Krzelowie,
- 3) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sędziszowie.

3. Wyżej wymienione podmioty pozwalają dzieciom i młodzieży realizować swoje zainteresowania, a także organizują im czas wolny, pomoc w nauce. W placówce wsparcia dziennego odbywają się zajęcia dla dzieci w zakresie pokonywania trudności szkolnych i organizowania czasu wolnego. Zapewniona jest pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożone demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. Realizowane są zajęcia w formie kół zainteresowań, zajęć wychowawczych, imprez okolicznościowych i integracyjnych oraz wyjazdów grupowych. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz analiza społeczna Gminy. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz analiza społeczna Gminy. Z danych Wydziału Ewidencji Urzędu Miejskiego w Sędziszowie wynika, że na koniec 2015 roku w gminie zamieszkiwało 12.869 osób, a skala bezrobocia przedstawiała się jak w Tabeli Nr 1.

Tabela Nr 1. Skala bezrobocia w mieście i gminie Sędziszów w 2015 roku.

Miasto i gmina Sędziszów	Rok 2015
Bezrobotni ogółem	614
W tym kobiet	406
Bezrobotni z prawem do zasiłku	38
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy	287

Poniższa tabela obrazuje powody udzielenia wsparcia z pomocy społecznej.

Tabela Nr 2. Powody udzielania wsparcia

Powody udzielenia wsparcia	Rok 2015 - liczba rodzin
Ubóstwo	182
Bezrobocie	220
Niepełnosprawność	126
Długotrwała lub ciężka choroba	213
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym	37
Rodziny niepełne	27
Rodziny wielodzietne	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	43
Przemoc w rodzinie	3
Alkoholizm lub narkomania	29

4. Łącznie z pomocy Ośrodka w 2015 roku skorzystało **391 rodzin**. Z danych zawartych w Tabeli Nr 2 wynika, iż liczba rodzin z dziećmi w których wystąpiły problemy opiekuńczo-wychowawcze stanowiły 9,5% ogółu świadczeniobiorców. Dane z tabeli Nr 2 wskazują, iż Ośrodek wspierał najczęściej rodziny, gdzie dominującymi problemami były bezrobocie i długotrwała choroba i ubóstwo, nieco mniej osób skorzystało z pomocy na wskutek niepełnosprawności i potrzeby ochrony macierzyństwa. Należy podkreślić, że podano główne przyczyny przyznania pomocy, w tle natomiast pozostają: alkoholizm, przemoc i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

5. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie wynika, że na terenie gminy Sędziszów na dzień 31.12.2015 roku funkcjonowało 8 rodzin zastępczych. Dane te przedstawia Tabela Nr 3.

Tabela Nr 3. Liczba rodzin zastępczych w Gminie Sędziszów.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Liczba rodzin ogółem	8	12
Rodzina zastępcza spokrewniona	5	9
Rodzina zastępcza niespokrewniona	3	3

6. W celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin, w 2015 roku został zatrudniony 1 asystent rodziny, który we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikami socjalnymi opracowywał plany pracy z rodzinami, w ramach których zostało udzielone następujące wsparcie:

- wzmocnienie roli i funkcji rodzin,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodzin,
- dążenie do reintegracji rodzin,
- pomoc w opiece i wychowaniu dzieci,
- pomoc w dostępie do poradnictwa specjalistycznego.

Rozdział 3.

Działania na rzecz realizacji Programu i ich realizatorzy

§ 7. Osiągnięcia nakreślonych celów realizacji programu nastąpi poprzez realizację zadań jak niżej:

Cel	Działania
1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.	1) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności, 2) praca socjalna, polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym, 3) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodziny.
2. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.	1) kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi, 2) kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 3) włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie, 4) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny. Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny, 5) pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,

	<p>6) pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,</p> <p>7) nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii,</p> <p>8) organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających.</p>
3. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych i zabezpieczenie podstawowych potrzeb.	<p>1) objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną,</p> <p>2) monitorowanie zagrożeń dla zdrowia dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy,</p> <p>3) kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom,</p> <p>4) objęcie dożywianiem dzieci realizujących obowiązek szkolny,</p> <p>5) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim, w ramach ustawy o pomocy społecznej,</p> <p>6) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.</p>
4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących.	<p>1) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności przez przedstawicieli pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia,</p> <p>2) motywowanie członków rodziny do podejmowania wysiłków na rzecz ograniczania własnych dysfunkcji,</p> <p>3) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania własnej przyszłości zawodowej, motywujących do podjęcia pracy,</p> <p>4) angażowanie i motywowanie oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,</p> <p>5) współpraca z instytucjami, szczególnie ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.</p>
5. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	<p>1) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami rodzinnymi, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej,</p> <p>2) utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,</p> <p>3) udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,</p> <p>4) opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,</p> <p>5) wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb,</p> <p>6) pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego,</p> <p>7) angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania).</p>

Wybór działań zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

§ 8. Realizatorzy i partnerzy programu.

1. Program będzie realizowany przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie we współpracy z instytucjami opisanymi w Tabeli Nr 4.

Tabela Nr 4. Partnerzy programu.

Lp.	Instytucja	Zadania/zakres współpracy
1.	Urząd Miejski w Sędziszowie	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
3.	Sąd Rejonowy w Jędrzejowie Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego
4.	Kuratorzy Sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziszowie	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostęp do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sędziszowie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7.	Komisariat Policji w Sędziszowie	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Brody. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
8.	Samorządowe Centrum Kultury w Sędziszowie	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kulturę, sztukę i zajęcia ruchowe. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów.
9.	Szkoły z terenu Gminy Sędziszów	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji). Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
10.	Przychodnia/Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Sędziszów	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
11.	Parafie w Gminie Sędziszów	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
12.	Organizacje pozarządowe i inne	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności

	podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
13.	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sędziszowie	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć sportowych i urozmaiconych form relaksu oraz wypoczynku. Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego.
14.	Placówka wsparcia dziennego - Świetlica Środowiskowa w Sędziszowie	Wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami . Pomoc dla dzieci i młodzieży pragnącej rozwijać swoje twórcze zainteresowania i talenty.

Rozdział 4.

Postanowienia końcowe

§ 9. Źródło finansowania.

1. Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu gminy Sędziszów, w tym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny.

§ 10. Monitorowanie realizacji programu.

1. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

§ 11. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sędziszowa i Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie.

§ 12. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Adam Mysiara

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca nałożył na Gminy nowe obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej.

Zapis art. 176 pkt 1 wymienionej na wstępie ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.